

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 146/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Samuelom Baránikom, Podjavorinskej 7, Bratislava, proti I. výroku uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/80/2024-473 z 22. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu č. k. 16Co/80/2024-473 z 22. decembra 2025. Navrhuje, aby ústavný súd I. výrok napadnutého uznesenia zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia krajskému súdu na ďalšie konanie a zároveň aby sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca (otec sťažovateľa) podal žalobu proti žalovanému mestu Banská Bystrica (ďalej len „žalovaný“) a intervenientovi na strane žalovaného (Komunálna poisťovňa, a. s.) o zaplatenie náhrady škody 164 500 eur s príslušenstvom, ktorú odôvodnil neoprávneným výrubom stromov nachádzajúcich sa na pozemku v jeho vlastníctve, odvozom drevnej hmoty a vykonaním terénnych úprav na týchto pozemkoch bez jeho vedomia a súhlasu. Okresný súd Banská Bystrica medzitýmnym rozsudkom sp. zn. 20C/89/2021 zo 6. júna 2024 určil, že základ nároku uplatneného žalobou je daný. Proti medzitýmnmu rozsudku podal žalovaný odvolanie. Žalobca podaním zo 14. októbra 2024 okresnému súdu oznámil, že došlo k postúpeniu žalobou uplatnenej pohľadávky a jej príslušenstva na základe darovacej zmluvy, ktorej súčasťou bola aj zmluva o postúpení pohľadávky, uzatvorenej medzi ním ako darcom a jeho synom – sťažovateľom ako obdarovaným, resp. postupníkom, a to od 2. októbra 2024, keď nadobudlo

účinnosť rozhodnutie príslušného okresného úradu o povolení vkladu tejto zmluvy do katastra. Zároveň okresnému súdu navrhol, aby súd pripustil zmenu žalobcu podľa § 80 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Právny zástupca žalobcu v podaní z 18. októbra 2024 okresnému súdu oznámil, že žalobca 23. septembra 2024 zomrel. Podaním z 21. októbra 2024 dcéry žalobcu ([REDACTED] a [REDACTED]) okresnému súdu navrhli, aby prerušil konanie vo veci až do skončenia dedičského konania po žalobcovi ako poručiťovi.

3. Krajský súd napadnutým uznesením prvým výrokom rozhodol, že v konaní pokračuje s právnymi nástupcami žalobcu ([REDACTED], sťažovateľ, [REDACTED], a [REDACTED]), a druhým výrokom medzitýmny rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd konštatoval, že účastníci zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá mala byť súčasťou darovacej zmluvy, viazali postúpenie pohľadávky, ktorá je predmetom dotknutého konania, na splnenie odkladacej podmienky – nadobudnutie účinnosti vkladu darovacej zmluvy do katastra nehnuteľností, avšak k jej splneniu došlo až po smrti žalobcu ako darcu. Z uvedeného následne vyvodil, že k postúpeniu pohľadávky uplatnenej v žalobe na sťažovateľa nedošlo a darovacia zmluva je v tejto časti neplatná podľa § 628 Občianskeho zákonníka, pretože sa malo plniť až po darovateľovej (žalobcovej) smrti a táto skutočnosť vyplýva aj zo splnomocnenia pre právneho zástupcu, ktoré bolo vystavené 26. septembra 2024. Vzhľadom na uvedené krajský súd rozhodol, že podľa § 63 ods. 2 CSP bude na strane žalobcu pokračovať v konaní s právnymi nástupcami pôvodného žalobcu, ktorými sú všetci dedičia zistení v dedičskom konaní. Pre úplnosť treba ešte poukázať na to, že medzitýmny rozsudok okresného súdu krajský súd zrušil preto, lebo vychádzal z nesprávneho skutkového a právneho posúdenia tejto veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu argumentuje tým, že:

a) Krajský súd nesprávne aplikoval v tomto konaní § 628 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože v darovacej zmluve uzavretej medzi sťažovateľom a jeho otcom (žalobcom) nebol uvedený ako dôvod plnenia smrť postupcu (žalobcu), ktorá je predpokladom naplnenia hypotézy tohto ustanovenia. Absolútnu neplatnosť právneho úkonu nemožno vyvodiť z právnej skutočnosti (v tomto prípade smrti postupcu), ktorá nastala po uzatvorení právneho úkonu. V uvedenom prípade je preto potrebné skúmať, či smrťou žalobcu (postupcu) platne uzatvorený právny úkon zanikol alebo trvá naďalej a právni nástupcovia postupcu sú viazaní prejavom vôle svojho právneho predchodcu.

b) Výklad § 628 ods. 3 Občianskeho zákonníka v tomto prípade absolútne popiera zmysel a účel § 579 Občianskeho zákonníka, ktorý explicitne ustanovuje, v ktorých prípadoch zaniká záväzok na základe smrti dlžníka či veriteľa.

c) Krajský súd síce hovorí o neplatnosti darovacej zmluvy v časti postúpenia pohľadávky (predmetom konania je iba postúpenie pohľadávky), avšak jeho záver o neplatnosti darovacej zmluvy v prípade jeho akceptovania je plne použiteľný aj ako záver o neplatnosti prevodu vlastníctva k predmetnému pozemku, a teda tento záver má perspektívne pre sťažovateľa ešte širšie než krajským súdom predvídané následky.

d) Krajský súd rozhodoval o právach sťažovateľa bez možnosti zaujať postoj voči takejto aplikácii hmotnoprávneho ustanovenia, a teda aplikácia § 628 ods. 3 Občianskeho zákonníka so záverom o neplatnosti zmluvy z 26. júna 2023 predstavuje pre sťažovateľa prekvapivé rozhodnutie. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nezodpovedá závažnosti tohto záveru ani judikatúre zdôrazňujúcej preferenciu výkladu smerujúceho k platnosti právneho úkonu a vysoké nároky na odôvodnenie rozhodnutí všeobecného súdu, ktorými sa právny úkon vyhlasuje za neplatný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv I. výrokom napadnutého uznesenia, ktorým krajský súd nesprávne právne posúdil platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá bola súčasťou darovacej zmluvy, v dôsledku čoho krajský súd prijal arbitrárny záver, že na strane žalobcu v predmetnom spore bude pokračovať so všetkými právnymi nástupcami žalobcu.

6. Predpokladom pre záver o porušení základného práva na súdnu a na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého obsah je v zásade zhodný) je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né procesným postupom všeobecného súdu vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami podľa Civilného sporového poriadku. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie je „výsledkové“, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok. Záver o tom, či bolo napadnuté konanie orgánu verejnej moci (v konkrétnostiach konanie všeobecného súdu) spravodlivé ako celok, je závislý od priebehu konania a konečného rozhodnutia. Ústavný súd môže vyhovieť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie práva na spravodlivý proces zásadne iba po zistení, že v dôsledku sťažovateľom tvrdených a ústavným súdom zistených relevantných procesných pochybení všeobecného súdu, ktoré neboli alebo nemohli byť odstránené v konaní o veci samej, bol proces ako celok nespravodlivý, v dôsledku čoho môže byť za nespravodlivý považovaný aj výsledok konania (napr. IV. ÚS 65/2025)

7. Pri posúdení, či napadnuté nemeritórne (procesné) rozhodnutie mohlo zakladať porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, ústavný súd vychádza z týchto kritérií: 1. sťažovateľovi bol postupom súdu spôsobený nepriaznivý dôsledok, 2. tento nepriaznivý dôsledok sa vzťahuje na výsledok konania, 3. tento nepriaznivý dôsledok nebolo (nebude) možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

8. Meritórne preskúmanie napadnutého procesného rozhodnutia krajského súdu ústavným súdom v procesnej situácii, keď všeobecné súdy zatiaľ definitívne nevyčerpali ústavou zverenú kompetenciu (čl. 142 ods. 1 ústavy) rozhodnúť v sporovom konaní týkajúcom sa základných práv sťažovateľa, by bolo porušením princípu subsidiarity ako kompetenčného princípu vymedzujúceho vzťah medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 728/2016). Inými slovami, z pohľadu sťažnostnej argumentácie sťažovateľa je podstatné, že ústavnou sťažnosťou napáda výlučne čiastkové procesné rozhodnutie, ktorým sa odstraňuje prekážka ďalšieho postupu konania po strate procesnej subjektivity sporovej strany (§ 63 CSP).

9. Napadnuté rozhodnutie (resp. jeho napadnutý výrok) nemá potenciál bez ďalšieho zasiahnuť spôsobom naznačeným sťažovateľom do jeho práv už v tomto štádiu konania. Priebeh súdneho konania je obligatórne spojený so skúmaním procesných podmienok, medzi ktoré patrí procesná spôsobilosť strán sporu v každom štádiu konania. V tejto súvislosti je z pohľadu výsledkovej povahy práva na súdnu ochranu podstatné, že okresný súd o podanej žalobe dosiaľ nerozhodol, keďže odvolací súd mu vrátil vec späť z dôvodu zrušenia jeho medzitýmneho rozsudku druhým výrokom napadnutého uznesenia. Z pohľadu ústavného súdu je rozhodujúce, že okresný súd bude až pri rozhodovaní vo veci samej posudzovať meritórne otázku vecnej legitímácie, teda aj to, kto je subjektom oprávneným uplatňovať práva po nebohom otcovi sťažovateľa. V meritórnom rozhodnutí teda bude okresný súd posudzovať aj kľúčovú námietku sťažovateľa súvisiacu so správnosťou posúdenia platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi ním a žalobcom. Predbežné posúdenie otázky platnosti zmluvy (bod 5.1 a nasl. uznesenia krajského súdu) pre účely odstránenia procesnej prekážky straty procesnej subjektivity pôvodného žalobcu určením okruhu účastníkov, s ktorými sa má konať, nepredstavuje prekážku v možnosti sťažovateľa argumentačne presvedčiť konajúci okresný súd o inom závere. Sťažovateľ totiž svoje argumenty nemohol uplatniť pred rozhodnutím krajského súdu v otázke okruhu subjektov konania. Táto námietka sťažovateľa a v jej kontexte obsahovo nadväzujúce derivátne námietky uvedené v ústavnej sťažnosti aktuálne nie sú spôsobilé, resp. nemôžu byť predmetom ústavnoprávneho preskúmania. V prípade neúspechu sťažovateľa v konaní pred okresným súdom bude sťažovateľ mať možnosť svoju argumentáciu uplatniť ďalej aj prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Ústavný súd, rešpektujúc už zmienený princíp subsidiarity, nie je oprávnený „predbehnúť“ všeobecné súdy a zaujať stanovisko k otázkam nastoleným sťažovateľom bez vyslovenia ich právneho názoru v rovine *ratio decidendi*.

10. Zmyslom a účelom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98).

11. S poukazom na princíp subsidiarity, konštatujúc nedostatok ústavnoprávnej relevancie pri riešení právnych otázok vyvstávajúcich z procesných rozhodnutí predbežne bez presahu do merita veci, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť namietajúcu zásah do označeného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu